

# تاریخ در اینترنت

قسمت نهم

○ میرهادی حسینی

عضو هیات علمی دانشگاه تربیت معلم تهران

<http://www.ttu-flh.com/hoseini/index.htm>

۳ - راهنمای آموزش خط هیروگلیف برای دانشجویان تاریخ و منابع مطالعاتی در این زمینه.

۴ - ترجمه‌های موجود از اسناد هیروگلیف که در موزه باستان‌شناسی دانشگاه پنسیلوانیا نگهداری می‌شود.

۵ - راهنمای شکل حروف (Fonts) و نرم‌افزارهای موجود در زمینه هیروگلیف.

در این بخش می‌توان، فایل حاوی حروف هیروگلیف را از این سایت، به رایگان روی کامپیوتر خود بارگذاری (Download) کرد. این کار از طریق اتصال به آدرس زیر هم امکان‌پذیر است:

<http://babel.uoregon.edu/Yamada/Fonts/egyptian.html>

فایل فوق در سایت دانشگاه اورگان<sup>۲</sup> در آمریکا نگهداری می‌شود.

۶ - پیوندهایی به سایت‌های مصرشناسی در اینترنت.

۷ - پیوندهایی به سایت‌های اینترنتی در ارتباط با اسکندر شامل: زندگی‌نامه - مقالات و پژوهش‌ها، منابع، کتب، فیلم‌های تلویزیونی.

۸ - سایت‌های مربوط به هرودوت شامل مقالات و ترجمه‌های مختلف از کتاب تاریخ هرودوت.

ب) «مجله بیژانس» وابسته به همین پایگاه که از طریق آدرس زیر در اینترنت قابل دسترسی است:

<http://www.isidore-of-seville.com/goudenhoorn/>

هم‌اکنون نهمین شماره این مجله در این پایگاه قرار گرفته است. این شماره برای زمستان سال ۲۰۰۲ منتشر گردیده است.

ج) درباره مورخان و شخصیت‌های تاریخی مشهور قرون میانی، به‌ویژه قرن ششم میلادی (روم شرقی) مانند ژوستینی، تئودورا، پروکوپئوس.

ابتدا به سایت زیر وارد شوید:

۱ - مقاله‌ای از جیمز آلن ایوانز،<sup>۵</sup> استاد بازنشسته مطالعات مذهبی و خاور نزدیک دانشگاه بریتیش کلمبیا در معرفی پروکوپئوس.

این مقاله از طریق اتصال به آدرس زیر هم قابل دریافت است:

<http://www.nupedia.com/article/short/Procopius+of+Caesarea>

## پایگاه گرگان در تاریخ ایران باستان

ورکانا<sup>۱</sup> نام قدیمی گرگان (سرزمین گرگ) در جنوب شرقی دریای خزر می‌باشد. این منطقه پایتخت برخی از حکومت‌های باستانی در ایران بوده است. برای آشنایی با اهمیت تاریخی این منطقه به‌ویژه در دوره باستان و آثار تاریخی آن به سایت زیر وارد شوید:

<http://medlem.spray.se/davidgorgan/History.html>

آشنایی با کتاب تاریخ هرودوت در دانشگاه تافتز:

دانشگاه تافتز<sup>۲</sup> در آمریکا، متن انگلیسی کتاب دوم هرودوت را (مجموعاً در ۱۸۲ فصل) در پایگاه اینترنتی خود گنجانده است. برای مطالعه این مطالب به سایت زیر وارد شوید:

<http://www.Perseus.tufts.edu/GreekScience/hdtbk2.html>

اولین فصول این کتاب با تاریخ پادشاهی کمبوجیه آغاز می‌شود.

## بانک اطلاعات تاریخ قرون وسطی و باستان:

تیم اسپالدینگ<sup>۳</sup> محقق و پژوهشگر کمبریج و میشیگان در آمریکا، پایگاهی را با هدف ارائه اطلاعات تاریخی در حوزه تاریخ باستان و قرون وسطی راه‌اندازی کرده است. آدرس این سایت چنین است:

<http://www.isidore-of-seville.com>

برای تبادل نظر و یا طرح پرسشی خاص از این پایگاه به آدرس پست الکترونیکی زیر، نامه ارسال کنید:

[editor@isidore-of-seville.com](mailto:editor@isidore-of-seville.com)

پس از ورود به این پایگاه، در ذیل عنوان «تمدن باستانی و قرون وسطی» پیوندهای زیر مشاهده می‌شود:

الف) هیروگلیف: راهنمای محققین برای یادگیری هیروگلیف مصری.

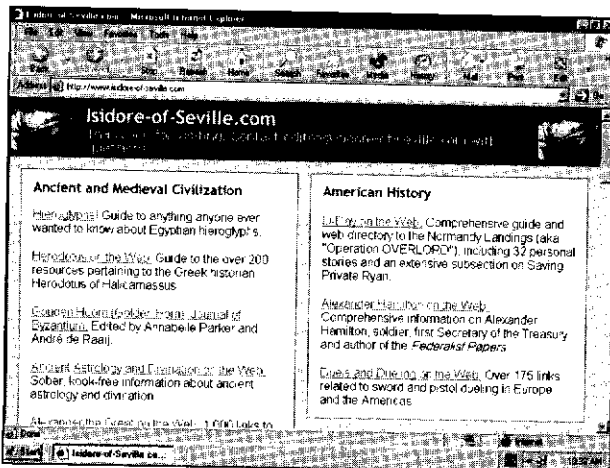
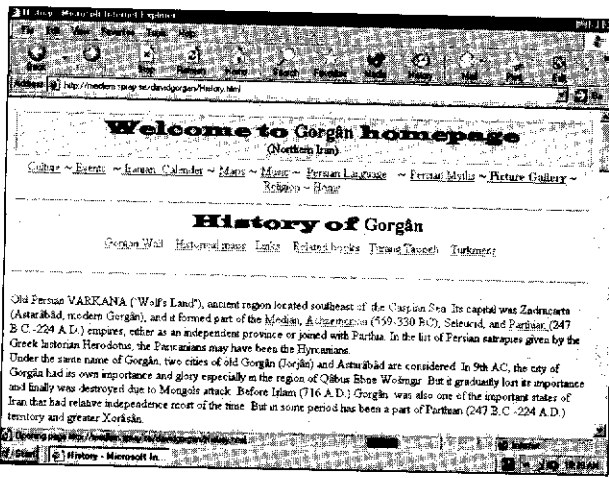
آدرس زیر هم کاربران را به این بخش متصل می‌کند:

<http://www.isidore-of-seville.com/hieroglyphs/>

این بخش حاوی مطالب زیر است:

۱ - مقدمه‌ای به هیروگلیف

۲ - مطالبی پیرامون کشف رمز هیروگلیف



۲ - مقاله‌ای در مورد پروکوپوس در دایرةالمعارف بریتانیکا.  
 ۳ - معرفی کتابی از اوریل کامرون<sup>۱</sup> از دانشگاه آکسفورد در انگلیس در مورد پروکوپوس.

۴ - نقد و بررسی پژوهش دکتر کامرون در مورد پروکوپوس از شائون توگر<sup>۲</sup> استاد دانشگاه بلفاست.  
 ۵ - مقاله‌ای از دایرةالمعارف کاتولیک در مورد مورخ موردنظر که از طریق آدرس زیر هم قابل دسترس است:

<http://www.newadvent.org/Cathen/12450a.htm>

۶ - مقاله‌ای در دایرةالمعارف کلمبیا در مورد پروکوپوس که از طریق آدرس زیر هم قابل مطالعه است:

<http://www.bartleby.com/65/PR/Procops.html>

۷ - مقاله‌ای از جیمز ایوانز درباره زندگی‌نامه ژوستی نین از سایت اینترنتی «امپراتوران روم» که از طریق آدرس زیر هم قابل دسترس است:

<http://www.roman-emperors.org/justinia.htm>

۸ - مقاله‌ای از ایوانز در مورد تئودورا (همسر ژوستی نین اول)  
 ۹ - مقاله‌ای از آدریان فورسکیو<sup>۳</sup> در دایرةالمعارف کاتولیک در مورد ژوستی‌نین.

د) موزه باستانی استانبول (موزه کاخ بزرگ) واقع در منطقه سلطان احمد استانبول که آثاری از دوره امپراتوری بیزانس را در خود نگاه‌داری می‌کند. آدرس اینترنتی این بخش نیز چنین است:

<http://www.isidore-of-seville.com/Istanbulmosaic/>

ه) ابن خلدون در اینترنت:

این بخش حاوی معرفی شخصیت علمی ابن خلدون، پایگاه‌های اینترنتی در ارتباط با ابن خلدون، مقالات و اندیشه‌های وی است. آدرس این قسمت در اینترنت چنین است:

<http://www.isidore-of-seville.com/ibnkhaldun>

اسکندر:  
 پایگاه دکتر اسپالدینگ، از طریق آدرس اینترنتی زیر به معرفی اسکندر مقدونی می‌پردازد:

<http://www.isidore-of-seville.com/Images of Alexander>

در این پایگاه، اطلاعات زیر وجود دارد:  
 الف) پیوند maps حاوی نقشه‌های تاریخی از دوره اسکندر است. این نقشه‌ها عبارتند از:

۱ - بیست و چهار نقشه از امپراتوری اسکندر که توسط توماس ویلیام<sup>۴</sup> تهیه شده است.

۲ - سی و هفت نقشه از حکومت اسکندر بزرگ، فتوحات و لشکرکشی آن.

۳ - ده‌ها نقشه تاریخی از جهان باستان و جایگاه امپراتوری اسکندر در آن.

۴ - نقشه‌هایی از ایران و اطراف آن در دوره اسکندر.

۵ - یکصد و سی و هفت نقشه از مقدونیه شرقی.

۶ - نقشه‌های تاریخی از امپراتوری اسکندر که در موزه دانشگاهی پنسیلوانیا نگهداری می‌شود.

ب) پیوند Antiquity و یا اتصال به آدرس زیر، مورخین را با آثار تاریخی دوران اسکندر آشنا می‌سازد:

<http://www.isidore-of-seville.com/Images of Alexander/Antiquity.html>

یکی از بخش‌های ارزشمند این صفحه، نمایش فهرست مفصلی از تصاویر سکه‌های دوره مقدونی است که مطالعه آن برای مورخین و باستان‌شناسان، حائز اهمیت می‌باشد.

ج) پیوند Renaissance پژوهشگران را با اطلاعات و پایگاه‌هایی آشنا می‌سازد که تأثیرات تاریخ، هنر و فرهنگ مقدونی را در رنسانس، بررسی کرده‌اند. این بخش بیشتر به تأثیرات هنر، نقاشی و معماری اشاره می‌کند.

همچنین آدرس زیر در همین پایگاه، به معرفی شخصیت و زندگی اسکندر مقدونی می‌پردازد:

<http://www.isidore-of-seville.com/Alexanderama.html>

این صفحه حاوی پیوندهایی است که کاربران را با مجموعه مقالات، کتب، فیلم، منابع مطالعاتی و غیره در رابطه با شخصیت تاریخی اسکندر آشنا می‌سازد.

هرودوت در پایگاه اسپالدینگ:

در پایگاه تاریخی دکتر اسپالدینگ و یا از طریق اتصال به آدرس اینترنتی زیر، می‌توان با شخصیت و آثار تاریخی مورخ بزرگ عهد باستان یعنی هرودوت آشنا شد:

<http://www.isidore-of-seville.com/herodotus>

در این صفحه مطالب زیر وجود دارد:

الف) مقالات و پژوهش‌هایی در مورد هرودوت که توسط گروهی از محققین تالیف شده است از جمله:

۱ - خرد مثالی در هرودوت، تالیف سوزان شاپیرو<sup>۵</sup>، TAPA، ۲۰۰۰ میلادی،

۲ - تصور هرودوت از زبان‌های بیگانه، توماس هریسون<sup>۶</sup>، Histos، ۱۹۹۸ م.

۳ - هرودوت و ژوستی‌نین، تروسدیل. س. براون<sup>۷</sup>، نشریه تاریخ باستان، ۱۹۸۸ م.

۴ - مطالعاتی در تاریخ هرودوت، پیترا دراو<sup>۸</sup>، ۱۹۹۵ م.

۵ - شرق، شرق است و غرب، غرب: کلیشه‌های ملی در آثار هرودوت، کریستوفر پلینگ<sup>۹</sup>، Histos، ۱۹۹۷ م.

۶ - گزارش هرودوت از نبرد Eclipse، توماس ووردن<sup>۱۰</sup>، مجله الکترونیکی

است. فهرست کامل مطالب موجود در تاریخ هرودوت که در این پایگاه گنجانده شده عبارتند از:

- ۱ - «کوروش» شامل: امپراتوری ایران - فتح امپراتوری ماد - متون بابلی - فتح لیدی - فتح بابل - ایونی - کوروش در مصر - بناهای دوره کوروش
- ۲ - کمبوجیه و مصر.
- ۳ - «داریوش»، شامل: مرگ کمبوجیه در سوریه - داریوش در شرق - ایرانیان در مقدونیه
- ۴ - اسپارتا، پلوپونز، کروسوس، ایونی، ساموس و ...
- ۵ - آنتی‌ها
- ۶ - شورش ایونی
- ۷ - نبرد مارتین و حمله ایران
- ۸ - نبرد سالامیس و پلاته
- ۹ - آخرین بخش این قسمت با عنوان «هرودوت به عنوان یک نویسنده»

پایگاه تاریخی هرودوت را در جهان باستان بررسی کرده است.

کلیه مطالب فوق از طریق اتصال به آدرس زیر هم قابل دسترس است:

<http://www.herodotusweb.site.co.uk/Herodotus.htm>

همچنین در این پایگاه و از طریق اتصال به آدرس اینترنتی زیر می‌توان با مطالب ۹ اثر هرودوت که به صورت متن الکترونیکی (E-Text) در این پایگاه گنجانده شده، آشنا شد:

<http://www.herodotuswebsite.co.uk/Text/extext.htm>

یکی دیگر از بخش‌های مهم این پایگاه، کتابشناسی تاریخ هرودوت است. چنانچه به آدرس زیر متصل شوید، یا فهرست کاملی از کتابشناسی جدید در زمینه تاریخ هرودوت و ترجمه‌های آن آشنا خواهید شد:

<http://www.herodotuswebsite.co.uk/Bibliography/newbib.htm>

این کتابشناسی شامل موارد زیر است:

۱ - ترجمه‌های موجود از تاریخ هرودوت:

محققین متعددی کتاب تاریخ هرودوت را به زبان‌های مختلف، به‌ویژه لاتین ترجمه کرده‌اند. در میان این پژوهشگران می‌توان به آبری د سلینکارت،<sup>۳۵</sup> ۱۹۹۲ م / والتر بلانکو،<sup>۳۶</sup> ۱۹۹۶ م / جرج راولینسون، ۱۸۵۸ م / اوسوین موری<sup>۳۷</sup> اشاره کرد.

ترجمه جرج راولینسون در ایران توسط غ. وحید مازندرانی ترجمه و توسط مرکز انتشارات علمی و فرهنگی منتشر گردیده است.

۲ - پیشینه تاریخ باستان

در این زمینه می‌توان به کتاب‌های زیر اشاره کرد:

○ فرهنگ لغت باستانی آکسفورد، تالیف سیمون هورن بلوور<sup>۳۸</sup> و آنتونی آسپافورد، انتشارات دانشگاه آکسفورد، ۱۹۹۶ م.

○ تاریخ مصور یونان باستان، کمبریج، تالیف پائول کارتلج<sup>۳۹</sup> انتشارات دانشگاه کمبریج، ۱۹۹۷ م.

○ تاریخ باستان، نویل مورلی،<sup>۴۰</sup> انتشارات بریستول، ۱۹۹۹ م.

۳ - پیشینه تاریخی آن:

در این بخش نیز به معرفی کتاب‌های زیر پرداخته شده است:

○ جهان هرودوت، آ. سلینکارت، انتشارات فونیکس.

این کتاب از پنج فصل تشکیل شده است:

فصل اول: معرفی شخصیت، روش تاریخ‌نگاری و مسائل مربوط به هرودوت.

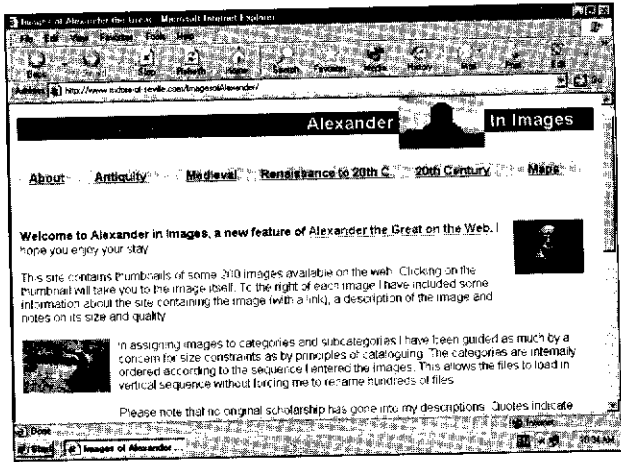
فصل دوم: یونان قبل از جنگ‌های ایران.

فصل سوم: جنگ‌های ایران.

فصل چهارم: ادبیات یونانی.

فصل پنجم: دولت شهر و دموکراسی در آن.

○ دنیای آنتی‌ها، تالیف J.A.C.T انتشارات دانشگاه کمبریج، ۱۹۸۴ م.



باستانی، ماه مه، ۱۹۹۷ م.

۷ - هرودوت: مشکلات، روش‌ها و شرق‌شناسی او، ک. واترز،<sup>۴۱</sup> Norman، ۱۹۸۵ م.

۸ - زن اسپارتان در تاریخ هرودوت.

۹ - قضیه تاریخی در تاریخ هرودوت، کارول آبرناتی،<sup>۴۲</sup> دانشگاه تولان.

۱۰ - هرودوت، پدر تاریخ، دیوید پیپس،<sup>۴۳</sup> مجله دانشجویی تاریخی، دانشگاه لوبولا، ۱۹۸۹-۹۰ م.

۱۱ - روایت تاریخی در تاریخ هرودوت، نانسی تولین.<sup>۴۴</sup>

۱۲ - تقویم در دوره هرودوت، بل هولون.<sup>۴۵</sup>

۱۳ - از هرودوت تا هالی‌وود: اسطوره‌هایی در مصر باستان، کارول. س. پانون.<sup>۴۶</sup>

ب) متون و ترجمه‌های موجود از تاریخ هرودوت که از طریق اتصال به آدرس زیر هم قابل دریافت است:

<http://www.isidore-of-seville.com/herodotus/3.html>

این صفحه حاوی مطالب زیر است:

۱ - ترجمه تاریخ هرودوت، جرج راولینسون،<sup>۴۷</sup> آرشیو باستانی اینترنت، تمام این کتاب در نه قسمت قابل دریافت است.

۲ - ترجمه جدید از هرودوت، شلومو فلبرام.<sup>۴۸</sup>

۳ - منتخبی از تاریخ هرودوت: جنگ‌های ایران، ترجمه ادبی از لوییسی استلیز.<sup>۴۹</sup>

۴ - منتخبی از تاریخ هرودوت، ترجمه لین ساولی‌ویج.<sup>۵۰</sup>

ج) فهرست کتاب‌هایی که در مورد هرودوت نوشته شده است. در میان این کتب می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱ - روش تاریخی هرودوت، دونالد لاتیج.<sup>۵۱</sup>

۲ - الهیات و تاریخ: مذهب هرودوت، توماس هریسون.

۳ - هرودوت و ریشه‌های روابط سیاسی، نورما تامپسون.<sup>۵۲</sup>

د) جنگ‌های ایران:

در این بخش تحقیقات زیر قابل دریافت است:

۱ - از آمدن مادها و پارس‌ها تا مرگ داریوش سوم، و. ج. انورموس.<sup>۵۳</sup>

۲ - جنگ‌های ایران، ژانیس سیگل،<sup>۵۴</sup> دانشگاه تمپل، ۳۲

۳ - اسناد تاریخی در رابطه با جنگ‌های باستانی ایران، ویلیام. م.

مورای. ۳۳

۴ - جنگ‌های ایران و یونان، پیتر گرین، ۱۹۹۶ م.

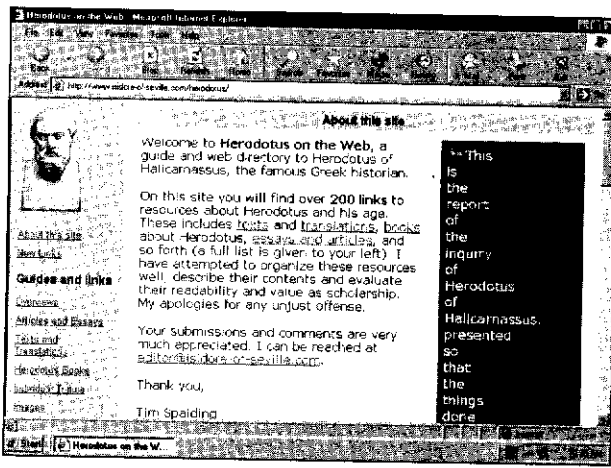
پایگاه اینترنتی هرودوت:

پایگاه اینترنتی هرودوت از طریق آدرس زیر به معرفی شخصیت هرودوت

و آثار وی می‌پردازد:

<http://www.herodotusweb.site.co.uk/>

دکتر جان کیستون،<sup>۵۵</sup> از انگلیس، طراحی و راه‌اندازی این پایگاه را انجام داده



○ آنتی‌ها، تالیف کریستین میر،<sup>۳۳</sup> انتشارات کتاب‌های متروپولیس، ۱۹۹۹ م.

۴ - پیشینه تاریخی مقدونیه:

در این مورد به کتاب «تاریخ مقدونیه» تالیف ن. هاموند<sup>۳۴</sup> و ج. گریفد<sup>۳۵</sup>، ۱۹۷۹ م. اشاره شده است.

۵ - تفسیر تاریخ هرودوت که شامل کتاب‌های زیر است:

○ تفسیری بر هرودوت، ۲ جلد، انتشارات کلارندون،<sup>۳۶</sup> ۱۹۲۸ م

○ تاریخ باستانی، کمبریج، انتشارات دانشگاه کمبریج، ۱۹۸۸ م

○ هرودوت و بیستون، جک بالکر،<sup>۳۷</sup> ۱۹۸۷ م

○ تفسیری بر شش کتاب هرودوت، ای. کوئین،<sup>۳۸</sup> انتشارات بریستول، ۲۰۰۰ م

○ مجموعه تالیفات آ. لیوید<sup>۳۹</sup> در تفسیر تاریخ هرودوت، ۱۹۷۵، ۱۹۷۶ و ۱۹۸۸ م

۶ - کتاب‌هایی در زمینه بررسی تاریخی:

○ هرودوت و تاریخ یونان، جان هارت،<sup>۴۰</sup> ۱۹۹۳ م.

○ ایران و یونانیان، آ. ر. بورن،<sup>۴۱</sup> ۱۹۶۳ م

○ هرودوت به عنوان یک مورخ، ک. وانرز، ۱۹۸۵ م

○ هکتاتوس و کاهنان مصری در تاریخ هرودوت، هیدل. و. آ.<sup>۴۲</sup> انتشارات گارلند، نیویورک و لندن، ۱۹۳۵ م.

○ تاریخ هرودوت و منابع آن، د. فهلینگ<sup>۴۳</sup>، ۱۹۸۹ م

۷ - مورخین دیگر: که می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

○ پلوتارک دشمن هرودوت، ترجمه آ. ج. بودن،<sup>۴۴</sup> ۱۹۹۲ م

این کتاب ترجمه کاملی از انتقادات پلوتارک بر هرودوت به همراه دیدگاه‌های مترجم می‌باشد.

○ یوسانیس، راهنمای یونان مرکزی، ترجمه لوی. پ،<sup>۴۵</sup> جلد اول و دوم، انتشارات پنگوئن

پیوند نقشه‌ها (maps) در پایگاه هرودوت، محققین تاریخ باستان را با تعدادی از نقشه‌های تاریخی آشنا می‌سازد. این نقشه‌ها عبارتند از:

○ نقشه جهان شناخته شده باستان توسط هرودوت.

○ نقشه پلپونز

○ نقشه یونان

○ نقشه امپراتوری ایران در عصر سلطنت داریوش.

○ نقشه راه‌های نظامی ارتش کوروش.

○ نقشه نبرد ماراتن.

○ نقشه جنگ سالامیس.

○ نقشه جنگ پلاتانی.

یکی دیگر از بخش‌های این پایگاه «فهرست جدول تاریخی»<sup>۴۶</sup> در این سایت است که براساس این جدول، تحولات مهم تاریخ یونان و ایران را از سال

۶۸۰ ق. م. تا ۴۷۹ ق. م. درج کرده است. از طریق اتصال به آدرس زیر هم می‌توان به این صفحه وارد شد:

<http://www.herodotus web site.co.uk/dates.htm>

بین‌النهرین باستان

پایگاه اینترنتی جوزف بریگان<sup>۴۷</sup> از طریق آدرس زیر، توضیحاتی را در مورد بین‌النهرین باستان به همراه تصاویر متعددی از آثار این منطقه ارائه می‌دهد:

<http://joseph-berrigan.tripod.com>

تاریخ باستان در پایگاه Livius

پایگاه اینترنتی Livius در سال ۱۹۹۶ م. توسط یک محقق تاریخ به نام جونا لندرینگ<sup>۴۸</sup> از آمستردام هلند طراحی و تاسیس گردید. هدف از این پایگاه

ارائه اطلاعات تاریخی در حوزه تاریخ باستان است. برای آشنایی با این پایگاه به سایت زیر وارد شوید:

<http://www.livius.org>

کاربران پس از ورود به این پایگاه با موضوعات و مقالات متعددی روبرو می‌شوند از جمله:

۱ - بابل باستان:

○ معرفی تاریخ باستانی بابل، فتح آن به دست کوروش در ۵۳۹ ق. م. سقوط نینوا و استقلال آن از آشور در ۶۲۶ ق. م.

۲ - مصر باستان و تاریخ فراعنه مصر از قدیمی‌ترین ایام (۲۶۸۶ ق. م) تا سال ۳۰ ق. م.

۳ - تاریخ باستانی یهود: مخالفان یهود، قوم یهود، جنگ بین یهودیان و رومیان و تخریب بیت‌المقدس در سال ۷۰ ق. م. و...

۴ - روم باستان: پادشاهان روم باستان

۵ - کارتاژ باستانی.

۶ - یونان باستان و اسکندر بزرگ.

۷ - ایران باستان: در این بخش اطلاعات زیر قابل دریافت است:

○ حمله اسکندر به ایران.

○ کتیبه بیستون.

○ فتح بابل توسط کوروش.

○ نقشه‌برداری تاریخی از مناطق مختلف (سرزمین اعراب، اربیل، ارمستان، پارتیان، جاده ابریشم و...)

○ معرفی شخصیت‌های سلطنتی (اسکندر، اریستون، آستیاک، اتوسا، کوروش، رگسانه و...)

○ معرفی شخصیت‌های دیگر (اردامینا، آتروپات، زرتشت و...)

○ متفرقه (اهورمزدا، راه‌شاهی، آریائی‌ها، اوستا، بیستون، امپراتور پارتی، فرهنگ یونانی و ایرانی، ساسانیان، ساتراپ و...)

گروه تاریخ در دانشگاه‌های جهان:

گروه تاریخ دانشگاه آتن<sup>۴۹</sup>، مانیل در فیلیپین:

برای آشنایی با این گروه به آدرس زیر وارد شوید:

<http://www.ateneo.edu/sooss/deptprog/link07.htm>

این گروه آموزشی، در سه حوزه تخصصی تاریخ به فعالیت مشغول است: «تاریخ آسیا» - «تاریخ غرب» - «فلسفه تاریخ».

گروه تاریخ دانشگاه سن کارلوس<sup>۵۰</sup> - فیلیپین

[http://www.usc.edu.ph/hist\\_dept.htm](http://www.usc.edu.ph/hist_dept.htm)

گروه تاریخ کالج فلسفه و علوم اجتماعی دانشگاه فیلیپین

<http://web.kssp.upd.edu.ph/history/>

گروه مطالعات اسلامی دانشگاه ملبورن - استرالیا

گروه مطالعات اسلامی دانشگاه ملبورن در استرالیا (وابسته به دانشکده هنر)، پژوهش‌هایی را در حوزه تاریخ، فرهنگ و تمدن کشورهای اسلامی

uddin@yahoo.com

اظهار عروس نیز در حوزه تاریخ تمدن و فرهنگ ژاپن در دوره باستان، معاصر و جنگ دوم جهانی و همچنین تمدن اسلامی در آسیا به تحقیق مشغول است. آدرس پست الکترونیکی وی چنین است:

QOazhar@umcsd.um.edu.my

عبدالرحمن نیز یکی دیگر از اعضای هیات علمی این گروه است که در زمینه تاریخ معاصر روسیه و تاریخ تمدن معاصر اروپا (به ویژه اروپای شرقی) به تحقیق و تدریس مشغول است. از طریق آدرس پست الکترونیکی زیر می‌توان با وی مکاتبه کرد:

f10 zul@umcsd.um.edu.my

گروه تاریخ دانشگاه بهاء‌الدین ذکریا:

برای آشنایی با گروه تاریخ دانشگاه بهاء‌الدین ذکریا در مولتان کشور پاکستان به آدرس زیر در اینترنت وارد شوید:

<http://www.bzu.edu.pk/History/index.html>

این گروه آموزشی در سال ۱۹۷۶م. یک سال پس از تأسیس این دانشگاه، بنا نهاده شده و هم اکنون در مقطع فوق لیسانس و دکتری، دانشجو می‌پذیرد. برای مکاتبه با این گروه، به آدرس پست الکترونیکی زیر نامه بفرستید:

history@bzu.edu.pk

در میان اعضای هیات علمی این گروه، می‌توان به افراد زیر اشاره کرد:  
۱- دکتر خرم قدیر، در زمینه تاریخ نگاری و فلسفه تاریخ به تدریس مشغول است. آدرس پست الکترونیکی وی چنین است:

kqadir@brain.net.pk

۲- دکتر عبدالرشید خان در زمینه جنبش‌های آزادی بخش بین سالهای ۱۸۵۷ تا ۱۹۴۷م. حکومت مسلمانان در اسپانیا در خلال سال‌های ۷۱۱ تا ۱۴۹۲م. و تاریخ اسلام به تحقیق و تدریس مشغول است.

۳- خانم دکتر حمیرا عارف در زمینه تاریخ اسلام در جنوب آسیا، تاریخ محلی، تاریخ پاکستان و فرهنگ اسلامی به تدریس مشغول است. آدرس پست الکترونیکی وی چنین است:

Humaira\_Dasti@yahoo.com

۴- خانم دکتر عذرا اصغرعلی که مطالعات خود را در زمینه نقش زنان در جامعه پاکستان انجام داده است. آدرس پست الکترونیکی وی چنین است:

azrasg@yahoo.com

۵- خانم فرحین الطافه در زمینه تاریخ اسلام در اسپانیا و تلاش‌های پاکستان برای کسب استقلال بین سال‌های ۱۸۵۷ تا ۱۹۴۷م. به تدریس مشغول است.

۶- آقای محمد شفیق هم در زمینه فلسفه تاریخ، تاریخ نگاری انگلیسی و تاریخ هند در قرون ۱۸ و ۱۹م. به تدریس مشغول است.

تازه‌های پژوهشی در اینترنت:

● ایران پس از مرگ اسکندر:

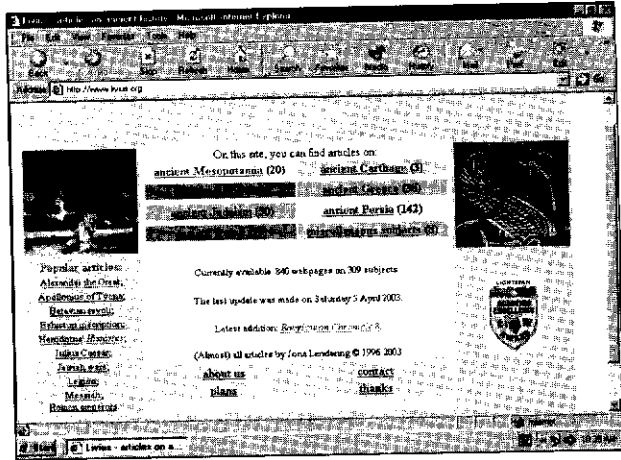
خانم مریم هدایتی در پژوهش با عنوان «ایران پس از مرگ اسکندر و مقاومت آن در جهان هلنی»<sup>۱</sup> به تاثیرات فرهنگ مقبونی و هلنی در ایران، به ویژه پس از مرگ اسکندر و تشکیل حکومت سلوکیها، پرداخته است. برای مطالعه این تحقیق به آدرس زیر وارد شوید:

[http://members.tripod.com/~Kekrops/Hellenistic-Files/Hellenistic\\_Persia.html](http://members.tripod.com/~Kekrops/Hellenistic-Files/Hellenistic_Persia.html)

تاریخ امپراتوری ایران: از کوروش تا اسکندر

تألیف پیر بریان<sup>۲</sup>، پاریس، فایارد (Fayard)، ۱۹۹۶م.

این کتاب توسط دکتر و. واترز ماتیو<sup>۳</sup>، استاد دانشگاه پنسیلوانیا مورد نقد و بررسی قرار گرفته است. برای مطالعه این نقد به آدرس زیر وارد شوید:



انجام می‌دهد. آدرس اینترنتی این گروه چنین است:

<http://www.islamic.unimelb.edu.au/>

پس از ورود به این پایگاه، می‌توان با محققین و اعضای هیات علمی (member of staff) این گروه آشنا شد. در میان این محققین می‌توان به افراد زیر اشاره کرد:

۱- دکتر عبدالله سعید که تحصیلات دانشگاهی خود را در زمینه مطالعات اسلامی در عربستان سعودی انجام داده و دکترای خود را در همین زمینه از دانشگاه ملیورن دریافت داشته است. مهمترین مطالب مورد علاقه وی، پژوهش در زمینه اندیشه اسلامی معاصر، هرمنوتیک اسلامی و روش‌های آموزش زبان عربی است.

۲- دکتر محمد کامل، فارغ التحصیل دکترای فلسفه از پاکستان که تحقیقاتی را در زمینه فلسفه، به ویژه فلسفه و الهیات اسلامی انجام می‌دهد. از دیگر موضوعات مورد علاقه وی، تحقیق در زمینه اندیشه اسلامی معاصر است.

۳- عبدالصمد عبدالله، فارغ التحصیل فرهنگ و زبان عربی از دانشگاه ام‌القری کشور عربستان سعودی می‌باشد. وی هم اکنون در زمینه اسلام در غرب آفریقا به تحقیق مشغول است.

گروه تاریخ دانشگاه آمریکایی قاهره- مصر

<http://www.aucegypt.edu/history/index.htm>

این گروه آموزشی در سه حوزه تاریخ اروپا، آمریکا و خاورمیانه به فعالیت مشغول است.

گروه تاریخ دانشگاه سلطان قابوس - عمان

برای آشنایی با گروه تاریخ دانشگاه سلطان قابوس در کشور عمان به آدرس زیر وارد شوید:

<http://www.squ.edu.om/art/English/20site/History.htm>

گروه تاریخ دانشگاه مالزی

برای آشنایی با گروه تاریخ دانشگاه مالزی به سایت زیر وارد شوید:

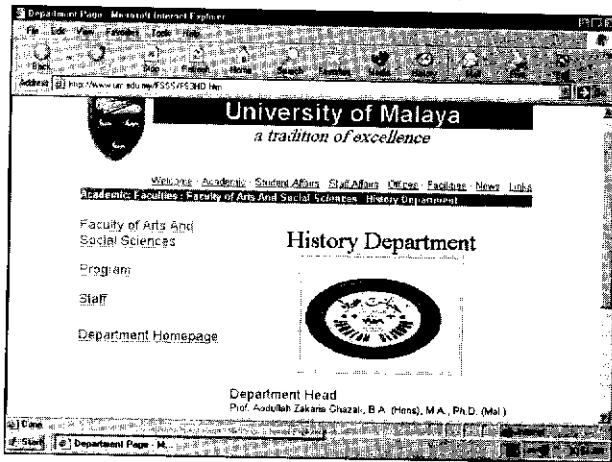
<http://www.um.edu.my/FSSS/FS3HD.htm>

بیشتر استادان این گروه در زمینه تاریخ مالزی مشغول به تحقیق و تدریس هستند. آ.م نور<sup>۴</sup> عضو هیات علمی این گروه، در حوزه تاریخ تفکرات و همچنین اندیشه و متد تاریخی مشغول به تدریس است. آدرس پست الکترونیکی وی چنین است:

arbaiyah@umcsd.um.edu.my

دکتر محمد عثمان، استادیار این گروه نیز در حوزه اسلام و سیاست و همچنین تاریخ و تمدن خاورمیانه به تحقیق و تدریس مشغول است. همچنین اظهارالدین محمد والی، در این گروه متخصص تاریخ و تمدن هند است. برای مکاتبه و تبادل نظر با او می‌توان به آدرس پست الکترونیکی زیر نامه فرستاد:

تاریخ اسلام در ایران



۹- عیلام در عصر هخامنشی.

۱۰- عیلام زیر سلطه ساسانی و پس از آن.

از سرودهای زرتشتی تا آواز بورباد

دکتر ایرج بشیری، عضو هیات علمی مؤسسه زبان‌شناسی دانشگاه مینسوتا در آمریکا، پژوهش‌های گسترده‌ای در حوزه تاریخ، فرهنگ و هنر ایران دوره هخامنشی انجام داده است. یکی از این تحقیقات، نوشتاری است که در زمینه سرودهای زرتشتی تألیف کرده و از طریق آدرس اینترنتی زیر قابل مطالعه است:

<http://www.angelfire.com/rnb/bashiriZoroobar/Zoroobar.html>

h

#### هنر ایران هخامنشی

ایرج بشیری در پژوهشی دیگر با عنوان **هنر ایران هخامنشی** ویژگی‌های هنر و معماری ایران عصر هخامنشی را تدوین کرده است. این مطالب در سایت اینترنت دانشگاه مینسوتا در آمریکا ثبت شده و از طریق آدرس زیر قابل دسترسی است:

<http://www.iles.umn.edu/faculty/bashiri/Achaemenid.html>

در این نوشتار، ویژه به ویژگی‌های هنر و معماری تخت جمشید پرداخته شده است.

#### هنر خاورمیانه باستان

تألیف: دومینیکو کالن<sup>۳۳</sup> (محقق بخش باستان‌شناسی غرب آسیا در موزه بریتانیا که سفرهای متعددی را برای کاوش‌های باستانی به عراق، سوریه و ترکیه انجام داده است)، انتشارات دانشگاه کالیفرنیا، ۱۹۹۵م، ۲۴۰ صفحه.

این کتاب مصور به معرفی هنر باستانی منطقه خاور نزدیک از هزاره هشتم قبل از میلاد تا زمان حمله اسکندر می‌پردازد. فهرست مطالب این کتاب عبارتند از:

۱- از روستا تا شهر: قبل از ۳۰۰۰ قبل از میلاد.

۲- معبد، قبرستان و کاخ هزاره سوم پیش از میلاد.

۳- تجارت و دیپلماسی: هزاره دوم پیش از میلاد.

۴- امپراتوران بزرگ: هزاره اول پیش از میلاد.

۵- پارتیان و ساسانیان در کنار فرات: ۲۳۸ ق. م. تا ۶۵۱ م.

۶- حیات مجدد: میراث خاور نزدیک

۷- وقایع نگاری عمومی.

۸- وقایع نگاری بین‌النهرین

مؤلف همچنین کتاب دیگری به نام «مهرهای خاور نزدیک» از انتشارات دانشگاه کالیفرنیا، به سال ۱۹۷۹ تألیف کرده است.

یونان باستان: پیش از تاریخ تا دوران هلنی<sup>۳۴</sup>

تألیف توماس ر. هارتین<sup>۳۵</sup>، انتشارات دانشگاه یال، ۲۰۰۰م، ۲۵۴ صفحه.

<http://ccat.sas.upenn.edu/bmcr/1998/1998-09-10.html>

اوستا: کتاب مقدس زرتشتی

حنا. م. ج. شاپرو<sup>۳۶</sup> در نوشتاری با عنوان «اوستا: کتاب مقدس زرتشتیان» به ویژگی‌های این کتاب مقدس پرداخته است. برای مطالعه این مطالب به سایت زیر وارد شوید:

<http://www.accessnewage.com/articles/mystic/avest.htm>

هنر ایران باستان: عصر مس و برنز<sup>۳۶</sup>

تألیف هوشنگ محبوبیان، انتشارات فیلیپ ویلسون<sup>۳۶</sup> ۱۹۹۸م، ۳۶۸ صفحه این کتاب هنر دوره هخامنشی، پارتی و ساسانی (از سال ۳۰۰۰ قبل از میلاد تا ۷۵۰ میلادی) را شامل شده و به آثار مناطق لرستان، املش و اورارتو در فلات ایران (که دارای سابقه طولانی در تاریخ ایران است) می‌پردازد. دکتر بنیامین محبوبیان (پدر نویسنده حاضر) یکی از نخستین باستان‌شناسان ایرانی است که الهامبخش پسر خویش در نگارش این کتاب می‌باشد.

○ ایران باستان: از ۵۵۰ ق. م. تا ۶۵۰ ق. م.

تألیف یوزف ویسهورفر<sup>۳۷</sup>

این کتاب ویژگی‌های تمدن ایرانی را در عهد هخامنشی، پارتی و ساسانی بررسی می‌کند. ترجمه فارسی کتاب از سال ۱۳۷۷ تا ۱۳۸۰، از سوی انتشارات ققنوس و با ترجمه آقای مرتضی ثاقب‌فر، چهار نوبت به چاپ رسیده است.

سادگی بربر: سرجیوس قدیس بین ایران و روم

تألیف الیزابت کی فودن<sup>۳۸</sup> (پژوهشگر مرکز تاریخ یونان و روم باستان در آتن)، انتشارات دانشگاه کالیفرنیا، ۱۹۹۹م، ۳۴۶ صفحه

طی قرون پنجم و ششم میلادی، در مرز فرات، حد فاصل بین امپراتوری‌های ایران و روم، شهری قرار داشت که با دیوارهای خیره‌کننده‌ای احاطه شده بود. در آن سوی دیوارها، کلیسای بزرگی واقع شده بود که زیارتگاه سرجیو قدیس بود. سرجیو اوائل قرن چهارم میلادی در روسانا<sup>۳۹</sup> شهید شده بود.

اطراف روسانا، گروهی از بربرهای بیابان‌گرد، از طریق متحدین عرب امپراتوری روم ساکن شده بودند. بسیاری از آنان به مقام سرجیوس قدیس حرمت خاصی می‌نهادند. خانم الیزابت کی فودن (مؤلف کتاب حاضر) در این کتاب در پی ترسیم تصویری از ظهور آئین سرجیوس در این جامعه مرزی می‌باشد. مؤلف همچنین جایگاه مسیحیت عربی را در فرهنگ رومی در شرق، به عنوان ادامه دهنده آئین سرجیوس، پس از فتح اسلام مورد بحث قرار می‌دهد.

باستان‌شناسی عیلام: شکل‌گیری و استحاله یک دولت باستانی ایرانی<sup>۴۰</sup>

تألیف: د.ت. پوتز<sup>۴۱</sup>، انتشارات دانشگاه کمبریج، ۱۹۹۹م، ۵۲۰ صفحه

از اواسط هزاره سوم پیش از میلاد تا ظهور کوروش، جنوب غربی ایران، در مجاورت سرزمین بین‌النهرین به عنوان سرزمین عیلام شناخته می‌شد. زبان و فرهنگ عیلامی نیز در این دوره حاکم بود. استحاله فرهنگی از عیلامی به پارسی، یکی از نکات مهم است که پژوهشگران و محققین باستان‌شناس را به اندیشه واداشته است. کتاب حاضر این تغییر شکل و استحاله را در سرزمین عیلام تشریح می‌کند. مهمترین فصول این کتاب عبارتند از:

۱- عیلام: چه، کی و کجا؟

۲- محیط، هوا و منابع.

۳- منادیان بی‌واسطه عیلامی.

۴- عیلام و اوان (Elam and Awan).

۵- سلسله شیمسکی.<sup>۴۲</sup>

۶- نایب السلطنه‌های بزرگ عیلام و سوسا.

۷- پادشاهی انشان.

۸- دوره عیلامی جدید.

۴۵- Clarendon Press

۴۶- Jack Balcer

۴۷- E. I. Mc Queen

۴۸- A. lioyd

۴۹- John Hart

۵۰- A. R. Burn

۵۱- Heidel W. A

۵۲- Detlev Fehling

۵۳- A. J. Bowden

۵۴- Levi p.

۵۵- index by dates

۵۶- Joseph Berrigan

۵۷- Jona Lendering

۵۸- Ateno-manila

۵۹- San Carlos unirsity

۶۰- Arbaiyah mohd Noor

۶۱- Persia After the Death of Alexander and its Resistance to Hellenistic World

۶۲- Pierre Briant

۶۳- W. waters matthew

۶۴- Hannah m. G. shapero

۶۵- Art of Ancient

Iran: Copper and Bronze

۶۶- Philip wilson

۶۷- Josef Wiesehofer

۶۸- Elizabeth key fowden

۶۹- Rusafa

۷۰- The Archaeology

of Elam: Formation and

Transformation

of an Ancient Iranian state

۷۱- D. T. Potts

۷۲- The dynasty of Shimski

۷۳- Dominique Collon

۷۴- Ancient Greece:

From Prehistoric to

Hellenistic Times

۷۵- Thomas R. martin

۷۶- Raphael Sealey

۷۷- Susan P. mattern

۷۸- University of waterloo

۷۹- sheila I. Ager

۸۰- In Search of Ancient Rome

۸۱- Claude moattti

۱- varkana

۲- Tufts university

۳- Tim spalding

۴- oregon university

۵- James Allan Evans

۶- Averil Cameron

۷- Shaun Tougher

۸- Adrian Fortescue

۹- Thomas w. william

۱۰- Susan O. shapiro

۱۱- Thomas Harrison

۱۲- Truesdell S. Brown

۱۳- Peter Derow

۱۴- Christopher Pelling

۱۵- Thomas Worthen

۱۶- K. H. Waters

۱۷- Carol Abernathy

۱۸- Tulane University

۱۹- David pipes

۲۰- loyola university

۲۱- Nancy Thuleen

۲۲- Bell Hollon

۲۳- Carol S. Paton

۲۴- George Rawlinson

۲۵- Shlomo Felberbaum

۲۶- Lewis stiles

۲۷- Lynn sawlivich

۲۸- Donald lateiner

۲۹- Norma Thompson

۳۰- V. G. Enormous

۳۱- Janice Siegel

۳۲- Temple University

۳۳- William m. murray

۳۴- John Kiston

۳۵- Aubrey De Selincourt

۳۶- Walter Blanco

۳۷- Oswyn Murray

۳۸- Simon Hoornblower

۳۹- Antony Spawforth

۴۰- Paul Cartledge

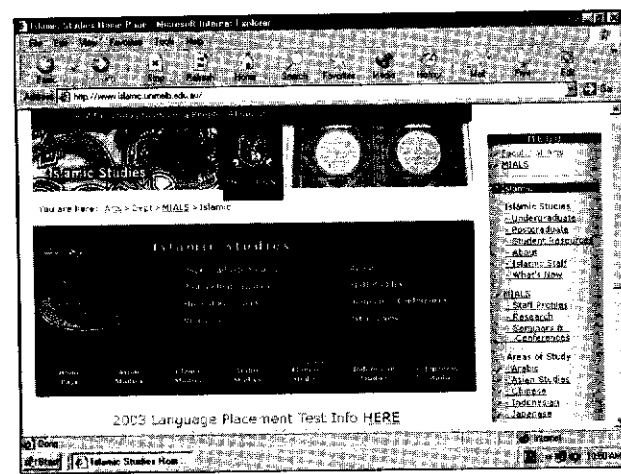
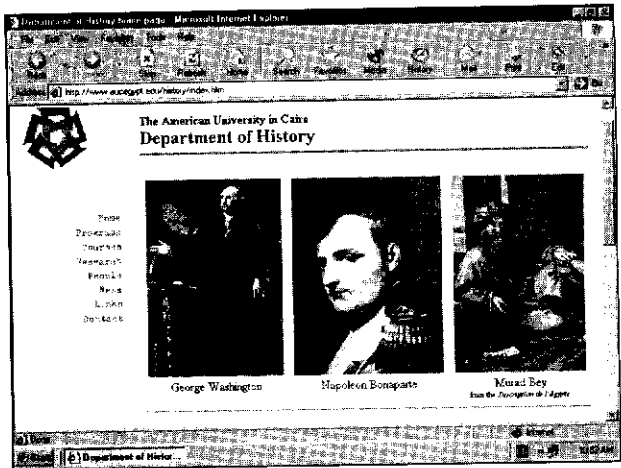
۴۱- Neville Morley

۴۲- Christian meier

۴۳- N. Hammond

۴۴- G. Griffth

بی نوشت ها:



مؤلف در این کتاب، تمدن یونان را از عصر سنگ تا قرن چهارم پیش از میلاد بررسی کرده است. توسعه دولت - شهر و جامعه، فرهنگ و معماری آتنی ها در عصر طلایی به همراه تاریخ فرهنگی، اجتماعی، نظامی و سیاسی در این کتاب مدنظر قرار گرفته است.

تاریخ دولت شهرهای یونان، ۳۲۸-۷۰۰ ق م

رافائل سیالی<sup>۶</sup>، ۱۹۷۶م. انتشارات دانشگاه کالیفرنیا

روم و دشمن

سوزان پ. مترن<sup>۷۷</sup> (استادیار تاریخ دانشگاه جرجیا در آمریکا)، ۱۹۹۹م. انتشارات دانشگاه کالیفرنیا، ۲۷۷ صفحه.

چگونه رومی ها توانستند یکی از قدرتمندترین امپراتوری های جهان را در تاریخ بنیانگذاری کنند؟ این کتاب از جنبه های ادبی، به ویژه تاریخ نگاری به این پرسش پاسخ می دهد. سیاست خارجی روم به ویژه در امور نظامی هم مورد توجه مؤلف است.

داوری بین دول در جهان یونان: ۹۰-۳۳۷ ق. م.

(مجموعه جامعه و فرهنگ هلنی، جلد ۱۸)، تألیف: سیلا. ل. آگر<sup>۷۹</sup> (دانشیار مطالعات کلاسیک دانشگاه واترلو<sup>۷۸</sup>، در اونتاریو آمریکا)

نقش و جایگاه حکمیت در دولت های یونان باستان موضوع اصلی این کتاب است. در عین حال، از نگاهی دیگر می توان این کتاب را معرفی فرهنگ هلنی در یونان باستان هم به حساب آورد.

در جستجوی روم باستان<sup>۸۰</sup>

کلود موتی<sup>۸۱</sup>، ۱۹۹۳م. انتشارات هنری. ن. آبرامز، ۲۰۷ صفحه.

شهرهای روم بارها و بارها، در نتیجه جنگ تخریب و بازسازی شد. در این میان، بعضی از این شهرها هرگز بازسازی نشد و بعدها هم اثری از آن باقی نماند. محققین، باستان شناسان و هنرمندان در جستجوی این مکان ها هستند و این کتاب نیز با همین انگیزه نوشته شده است.

۱۱۰